LA 25 DE ANI, UN ZIAR TÎNĂR

● Ziarul „SCINTEIA" din 19 martie 1945 anunța:

„Luni 19 martie apare un nou ziar sportiv: „SPORTUL POPULAR".

Confratele nostru își propune să lupte pentru răspîndirea sportului în marile mase populare și anunță că va publica cronici și articole de specialitate, precum și rezultatele tuturor manifestațiunilor sportive sindicale, rurale, școlare, universitare etc.

„SPORTUL POPULAR" apare luni și sîmbăta dimineața, va avea 4 pagini și se va vinde cu prețul de 25 lei".

● Primul număr al ziarului, datat 20 martie 1945, apare cu subtitlul: **„Ziar pentru răspîndirea sportului în marile mase populare".**

● În editorialul primului număr, intitulat **„Rostul nostru"**, se arăta printre altele:

„Apărem în vremuri destul de critice, dar greutățile nu ne sperie.

Ne-am propus un anumit plan de lucru și cu orice sacrificii trebuie să-l aducem la îndeplinire.

Rostul nostru în sport este precis:

1. Vrem să sprijinim în cea mai largă măsură difuzarea sportului în marile mase populare, acțiune întreprinsă cu atîta rîvnă și intensitate de către Organizația Sportului Popular.

2. Vrem să dăm tot concursul activității organizate a O.S.P. (...)

3. Vrem să ducem mai departe, alături de O.S.P., acțiunea de defascizare a vieții sportive românești.

4. Vrem să facem cît mai cunoscute caracterul larg democratic și spiritul pur amator al mișcării sportive de astăzi, în care trec pe prim plan manifestațiile sindicale, rurale, școlare și universitare (...)

5. Vrem să luptăm împotriva prejudecății că sportul este un „lux", o manifestare la care pot participa numai cei bogați, oamenii favorizați de soartă. Sportul este și trebuie să fie pentru cei mulți, pentru popor.

6. Vrem să cerem reforme mari în ceea ce privește învățămîntul superior de educație fizică, pregătirea cadrelor de specialitate, perfecționarea educatorilor fizici (...) și introducerea sportului în programa analitică pentru școlile de toate gradele.

7. Vrem să luptăm pentru obținerea întregului sprijin material și moral al statului, pentru crearea prin Organizația Sportului Popular de săli de gimnastică, terenuri de sport, institute de cultură fizică (...) institute de recreație și odihnă, tabere pentru copiii oamenilor din uzine, fabrici și întreprinderi.

8. Vrem să căutăm să organizăm o activitate sportivă internațională puternică și să stabilim legături trainice de prietenie și colaborare (...)

9. Vrem să punem la îndemîna muncitorului, funcționarului, ucenicului, omului de la țară, școlarului și studentului, la prețul cel mai ieftin, o gazetă scrisă pentru el (...)

● Din sumarul primului număr:

— RĂSPUNSURILE DATE DE NICOLAE CEAUȘESCU, **secretarul Comitetului Central al U.T.C., în cadrul anchetei:** „SPORTUL ÎN SOCIETATEA DE MÎINE".

— Muncitorul Tudor Filip (Leonida) a cîștigat ciclocrosul O.S.P.

— Ion Popa a fost declarat învingător (în meciul cu Constantin Cioroiu, pentru titlurile de campion național la mijlocie și semigrea).

— Rapid la egalitate cu Venus: 1—1. (Au jucat printre alții: Baratky, Bogdan, David, Lupaș, Humis etc.).

● În nr. 2 al ziarului este publicat:

MESAJUL PRIMULUI MINISTRU PETRU GROZA CĂTRE SPORTIVII ROMÂNI.

PREȘEDINȚIA CONSILIULUI DE MINIȘTRI
PRIMUL MINISTRU

Ziarului
„SPORTUL POPULAR"

Greutățile vieții se înving cu un corp sănătos. Problemele mari se rezolvă cu o minte ageră, deșteaptă.

Practicînd sportul și învățînd mereu, tineretul țării va fi pregătit pentru sarcinile mari care-i stau înainte. „Mens sana in corpore sano".

Doresc ziarului dv. succes deplin pe drumul apucat.

București, 23 martie 1945

Președintele Consiliului de Miniștri
Dr. Petru Groza

(Documentar de **Dorin ȘTEFLEA**)

Sportul

Fig. 1

GIMNASTICUL ROMÂN
REVISTA MENSUALA

Fig. 2

NOUĂ DECENII DE PRESĂ SPORTIVĂ ROMÂNEASCĂ

Dr. C. I. ISTRATI, CINCINAT PAVELESCU, AL. MACEDONSKI ȘI TUDOR ARGHEZI, COLABORATORI ȘI SUSȚINĂTORI AI REVISTELOR DE SPORT

Prima revistă: „SPORTUL" = 1 februarie 1880

Presa sportivă românească împlinește nouă decenii de existență. Prima revistă dedicată exclusiv manifestărilor sportive practicate la noi a apărut la 1 februarie 1880, sub titlul „SPORTUL" (foto 1), fiind editată de C. Blaramberg și Al. Galeșescu, doi pasionați susținători ai curselor de cai.

În articolul introductiv, din primul număr, revista pune întrebarea:

„Ce este sportul?" și răspunde: *„Prin sport se înțeleg: cursele de cai, exercițiile corpului, manegiul, creșterea și dresarea cailor, canotagiul, vînătoarea, bileardul, patinagiul și gimnastica".*

Așadar, trebuie să înțelegem că acestea erau disciplinele sportive existente în vremea aceea în România — cea mai activă fiind hipismul,

GIMNASTICUL ROMÂN

Fig. 3

care dispunea de un hipodrom bine organizat; și bileardul, campionii acestuia fiind formați la „academia" instalată într-o cafenea de pe calea Victoriei.

GIMNASTICUL ROMÂN

„SPORTUL" n-a avut o viață lungă. Se pare că n-a apărut decît un număr — cel pe care-l găsim în colecțiile de rarități ale Bibliotecii Academiei Române.

A doua revistă de sport apărută la noi a avut mai mult succes la public, dovadă fiind faptul că a apărut — cu unele întreruperi — din anul 1892 și pînă în anul 1935. S-a numit „GIMNASTICUL ROMÂN" (foto 2) *„revistă mensuală pentru propagarea gimnasticei în școale, societăți și armată".*

În primii doi ani revista a fost scrisă aproape exclusiv de întemeietorul ei, profesorul de gimnastică D. Ionescu.

Din 1894 numele publicației va fi „EDUCAȚIUNEA FIZICĂ", *„revista societății profesorilor de gimnastică și arme din România".* La reapariție, după prima întrerupere (1896), se va relua vechiul titlu. Din desenele pe care le vedem într-o pagină de interior (foto 3) a excelentei reviste aflăm care erau aparatele de gimnastică de sală existente la noi către sfîrșitul secolului trecut.

BICICLETA
PRIMA REVISTĂ VELOCIPEDICĂ ÎN ROMÂNIA

Fig. 4

REVISTA SPORTIVA
APARE O DATĂ PE SĂPTĂMÎNĂ
Director: A. DAVILA

Fig. 5

REVISTA AUTOMOBILA
ORGAN OFICIAL AL CLUBULUI AUTOMOBIL
GIRANT: PETRE HAGIESCU
Anarhia Drumurilor

Fig. 6

BICICLETELE

În anul 1893, cînd sportul pe două roți luase mare avînt și la noi, apare în București „BICICLETA", *„prima revistă velocipedică din România".* (foto 4). Găsim în colecții cinci numere (1 noiembrie 1893 — 1 februarie 1894), care conțin știri foarte interesante referitoare la *„minunata mașină de fier cu două roate care a cucerit lumea".*

Astfel, ni se spune: *„Pînă mai acum trei ani velocipediștii erau puțini la noi; azi întîlnim des pe bicicletă oameni ca: dr. Urechiă, poetul Vlahuță, scriitorul Delavrancea și cîți și cîți".* Apoi:

„Ștefan Velescu este unul dintre inițiatorii introducerii și organizării la noi a întregului sport: „gimnastica, scrima, danțul, velocipedia".

O a doua revistă „BICICLETA" a apărut la sfîrșitul anului 1896 (din septembrie și pînă în octombrie), dar a strălucit mai puțin decît prima.

VÎNATORII

Prima publicație vînătorească a fost o „Dare de seamă", pe anul 1893, a societății de specialitate, prezidată de colonelul Al. Candiano Popescu. Citim, în paginile acestei broșurele, și o critică la adresa membrilor societății care, *„în cele trei partide, organizate cu 65 de bătăuși, pe domeniile din Vlașca, nu au fost în stare să împușce decît 7 iepuri și 5 vulpi, pe cînd alții...".* Și încheie: *„Totuși să ne ținem capul sus, urmărind deviza noastră: Vînătoarea îmbărbătează!"*

O *„tribună deschisă oricui, spre a publica, cu mulțumire, articolele trimise"*, a fost „REVISTA SPORTIVĂ", apărută, în perioada 3 martie — 23 iunie 1896 (foto 5).

„REVISTA MODERNĂ"

Ultima dintre cele șapte publicații sportive apărute la noi în secolul trecut, a fost „REVISTA MODERNĂ", condusă de unul dintre așii ciclismului de atunci, Const. Cantilli. În subtitlu publicația se arăta a fi *„Științifică, literară și în special sportivă".* Printre colaboratori aflăm doi consacrați pe tărîmul poeziei: *Cincinat Pavelescu* și *Al. Macedonski.*

Poezii mai semnează și un tînăr debutant — Ion Theo care, mai tîrziu, se va numi Tudor Arghezi.

Dintr-un istoric al ciclismului, publicat de revistă, aflăm peripețiile primei curse de biciclete din țara noastră (pe „marea" distanță București — Băneasa) și succesul celor dintîi velodromuri bucureștene (1895 și 1896).

„REVISTA MODERNĂ" a fost cea mai dîrză susținătoare a ciclismului românesc, într-o vreme cînd acest sport era viu combătut de moraliști și de igieniști, *„fiind îndeletnicirea care reprezintă pericolul numărul unu al sănătății".*

ÎN SECOLUL NOSTRU

În cele șapte decenii ale secolului nostru au apărut în România aproape o sută de publicații sportive: lunare, săptămînale, zilnice, ocazionale, festive, dări de seamă, anuare, ghiduri. Iată titlurile periodicelor sportive apărute între anii 1900—1915: SPORTUL 1901, 1906, 1908 și 1909 (deci patru reviste cu acest nume), DIANA — 1903, HIPODROMUL — 1904, SPORTUL ȘI HIPO — 1906, CARNET SPORTIV — 1906, REVISTA LUPTELOR — 1906, REVISTA AUTOMOBILĂ — 1906 (foto 6 — cea mai prestigioasă dintre toate periodicele apărute înaintea primului război mondial), DIN LUMEA SPORTURILOR — 1907, SPORTUL UNIVERSAL — 1907, SPORTUL MODERN — — 1908, VÎNĂTORUL — 1909, PROGRAMUL SPECTACOLELOR DE SPORT — 1911, REVISTA SPORTIVĂ — 1913, SPORTUL PENTRU TOȚI — 1912, REVISTA HIPICĂ — 1913, CĂLĂUZA PARIORULUI — 1913, ALBATROS — 1913, REVISTA SPORTIVĂ ILUSTRATĂ — 1914, SPORTSMANUL — 1915 și REVISTA DE VÎNĂTOARE — 1915.

Cele mai multe publicații de specialitate au apărut însă după 1920, cînd mișcarea sportivă din România evoluase. Majoritatea lor își aveau sediile la București, dar nici marile orașe din țară nu s-au lăsat mai prejos, avîndu-și revistele lor proprii (Constanța, Cluj, Oradea, Arad, Bîrlad, Iași, Brăila, Craiova, Ploiești, Timișoara). În limba maghiară au apărut 5 publicații, în limba germană 4 și în franceză 2.

Toate la un loc, de-a lungul vremii, în cei nouăzeci de ani care au trecut de la apariția primei reviste de specialitate, au urmărit un singur țel, pe care l-au atins cu prisosință: încurajarea ansamblului de manifestări sportive românești.

Ion MUNTEANU

CONDEIUL CARE VEGHEAZĂ

Cînd Disraeli a arătat cu mîna, în Parlamentul britanic, spre băncile unde se aflau ziariștii, rostind memorabilele cuvinte: „Iată, domnilor, și a patra putere în stat", se gîndea la forța morală pe care o reprezintă presa modernă prin controlul, critica, orientarea exercitate de ea în viața publică. Pe atunci nu exista încă o presă sportivă, din simplul motiv că sportul nu luase dezvoltarea de mai tîrziu în preocupările oamenilor de pretutindeni. Între timp, lucrurile s-au schimbat în așa măsură, încît, deunăzi, făcîndu-se o statistică a ziarelor, revistelor, buletinelor, rapoartelor, almanahurilor etc., sportive, au fost numărate peste zece mii de titluri pe întregul glob. Ceea ce demonstrează că lumea citește aceste publicații cu profil special, scrise într-un limbaj de specialitate, că sportul are nevoie de contactul permanent cu masele și că sportivii înșiși află în ziarele și revistele lor ecoul activității ce-o desfășoară, criticile aduse atitudinii manifestate de ei în competiții.

În presa aceasta sportivă, care a atins în multe părți tiraje de sute de mii și chiar milioane de exemplare, faptele și argumentele se succed unele după altele cu viteza marcată de evenimentele sportive. Firește, nu peste tot expunerea și judecata lor se face cu siguranța rece și în frazele liniștite, ca bunăoară în discursul lui Platon pentru Socrate. Pe alocuri, patima incendiază condeiul gazetarilor sportivi, care aruncă vulcanic laude și condamnări de-a valma, într-o dicțiune aproape homerică. Sufletele lor sînt prinse prea deseori în furia de a nu fi asistat la un joc după toate legile artei, de a-și fi văzut campionul sau echipa favorită pierzînd în fața unui adversar mai puternic sau doar mai disciplinat. Cine ar putea să-i osîndească pentru dezlănțuirea aceasta de pasiuni, pentru contaminarea lor de temperatura ridicată a tribunelor?

Cu toate acestea, presa sportivă ideală își păstrează obiectivitatea nealterată de simpatii și antipatii, de victorii și înfrîngeri, descoperindu-și adevărata vocație în informarea nepărtinitoare și în critica onestă. Sînt aspirațiile continue acestea și ale presei sportive românești, avînd de pe acum tradiții — nu numai prin tirajele mari și prin condeiele alerte ale celor ce o scriu, ci și printr-o statornică loialitate față de adevăr — cu care nu se pot mîndri mulți. Mă gîndesc la publicațiile noastre pur sportive, ca și la paginile sau rubricile de sport din presa generală, în care semnatarii își mărturisesc neîntrerupt încrederea în puterea și valoarea larg educativă a preocupărilor sportive, pentru care sînt gata să se lupte cu o nesățioasă poftă de bătaie. Am citit astfel, mereu, articole combative, pe lîngă altele de reflecție, care dovedesc că sportul este și gîndire, nu numai acțiune. Nu lipsesc nici aprecierile, cîntate pe tonuri înalte, cînd sportivii noștri cuceresc titluri, medalii, lauri și trofee, care stimulează la continuarea, într-un mod din ce în ce mai sistematic, a eforturilor pentru a atinge recorduri și clasamente optime.

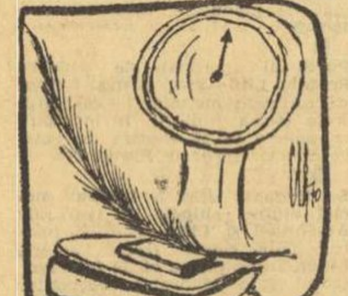
Pentru toate acestea, condeiul presei sportive îndrumă, discută, judecă și veghează. Veghează, îndeosebi, ca sportul să rămînă o îndeletnicire a culturii și ca el să-l cuprindă pe omul întreg al acestui timp, în care progresul tinde spre formidabila îmbogățire a naturii umane.

George SBÂRCEA

răspunde Ion Poștașu

LEONIDA CIAHNO — PIATRA NEAMȚ. Vă mulțumim pentru prețioasa informare pe care ne-o puneți la dispoziție: Într-un articol intitulat **„Sportiștii români la Orăștie"**, revista ilustrată săptămînală, **„Cosînzeana"**, arăta că duminică 31 mai 1914 s-a desfășurat la Orăștie primul concurs sportiv românesc. Programul **„s-a început cu jocul de fotbal între clubul studenților din Pesta și clubul sportiștilor din Arad, „Gloria". Pestanii au cîștigat trei învingeri, arădanii, două. La trînta s-au evidențiat: la „greutatea fulg", Ilara, Manu și Isaia, iar la „greutatea mare" Ovid Salvanu și T. Prisacu. Concursul a luat sfîrșit cu un meci de box între Virgil Salvanu și T. Prișcu. Victoria i-a revenit lui Virgil Salvanu".**

EDITH VASILIU — BUCUREȘTI. M-a amuzat (este și reușită !) epigrama dv. plină de reproșuri la adresa mea și avînd următorul **motto**:

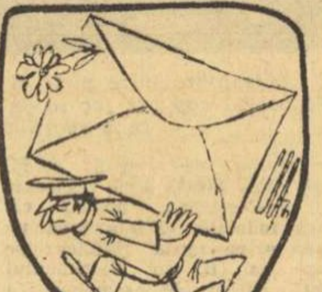
„După părerea lui Ion Poștașu, nici o poezie trimisă de cititori nu este bună":

Noi cînd vă scriem la ziar,
Ne puneți versul pe cîntar.
Eu v-aș propune și-altceva:
Mai drămuiți și... critica!

Răspunsul nostru?

De-acord! Dar spuneți ce pot face,
Cînd versuri îmi tot vin, cu carul,
Atît de multe și stîngace,
Încît s-a defectat... cîntarul!

ALINA BARBU — PITEȘTI. Sportivul dv. preferat, maestrul emerit al sportului, la handbal, Cristian Gațu, are (mai bine zis: va avea: la 20 august) 25 de ani. El este fiul cunoscutului cronicar de fotbal, Petre Gațu. Și Cristian, la început, a fost pasionat de fotbal — într-un timp activa în echipa de juniori a clubului Dinamo București — dar, după o scurtă ezitare, a optat

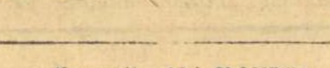
pentru handbal. Nu ne dăm seama cît a pierdut fotbalul, dar știm cît a cîștigat handbalul! Să nu uit să vă răspund și la ultima întrebare: nu este căsătorit. Corespondența o primește pe adresa: strada Pop de Băsești nr. 29, sectorul 3. Vă previu însă că, întîi o citește nea Petrică!

STANCU ȘTEFAN — COMUNA ALEXENI. **„Întrucît nu cunoaștem bine regulamentul de desfășurare a turneului final al campionatului mondial de fotbal (n.n. să sperăm că nu primim și din partea echipelor și a arbitrilor scrisori asemănătoare !), rog respectuos să se arate care este situația, în cazul cînd finala se termină la egalitate, chiar după prelungiri? Vor fi desemnate două campioane mondiale?".** Asta, în nici un caz. Fiecare echipă ar pretinde că, de fapt, ea este veritabila campioană mondială! Ne grăbim, deci, să precizăm că meciul se joacă și se... rejoacă, pînă la victoria uneia dintre echipe, care devine astfel campioană mondială.

GHIȚĂ CRISTINEL — COMUNA MASLOC. Sînteți prea mic — îmi dau seama și după scris — pentru a face poezii. Îmi voi permite, deci, să transmit în proză, urările pe care le adresați, cu atîta căldură, echipei noastre naționale de fotbal.

MARIN DEJU — ARAD. Am răsfoit colecția ziarului nostru. Aveți tot dreptul să vă bucurați: golgeterul campionatelor noastre de fotbal este Bonihady, fostul centru atacant al U.T.A.-ei, care, în ediția 1947—1948, a înscris nu mai puțin de... 49 de goluri. Pe locul II, e tot... Bonihady, cu 27 de goluri, marcate în ediția precedentă. În 1953, cînd Ciosescu a smuls pe potou titlul de golgeter, înscriind 6 din cele 8 goluri realizate de echipa sa, în ultima etapă, în meciul cu Dinamo Brașov, clasamentul „tunarilor" a fost următorul: 1. Ciosescu (Știința Timișoara) 18 goluri, 2—5 Dinulescu (Știința Timișoara), Ozon (Progresul București) și Drăgan (Flacăra Ploiești), Tătaru (C.C.A.) 16 goluri, 6 Ene I (Dinamo București) 14 goluri.

ANDREI PRECU — BRĂILA. Este nostimă întîmplarea pe care ați citit-o într-o revistă străină: **„În aceeași zi, Henry Heuse a arbitrat trei meciuri de fotbal. La ora 14, el a condus o partidă între două echipe de tehnicieni. Apoi, după ce a mîncat pe fugă, a arbitrat un meci între două formații de profesori. În sfîrșit, în nocturnă, la ora 20, el a fost judecătorul unei întîlniri disputate între profesorii și elevii Școlii medii din Foret-trooz (Olanda). Cu prilejul ultimului meci, el a trebuit să elimine de pe teren un... profesor, care a lovit cu piciorul pe un elev din echipa adversă!".**

Ilustrații: N. CLAUDIU

COINCIDENȚA UNEI ANIVERSĂRI

Cercetînd Biblioteca Academiei, ai satisfacția să descoperi că presa sportivă de la noi este chiar mai vîrstnică decît sistemul de organizare oficială a mișcării sportive și că personalități ilustre ale vieții culturale a timpului și-au aflat rol preponderent în întemeierea presei sportive și, implicit, în propășirea sportului românesc.

Iată-l, bunăoară, pe dramaturgul Alexandru Davila, — autorul dramei „Vlaicu Vodă", urmaș, după mamă, al Goleștilor, fiul generalului doctor Carol Davila, ctitorul organizării sanitare a țării noastre și întemeietorul învățămîntului medical de la noi, înființînd, la 3 martie 1896, acum aproape trei sferturi de veac, „REVISTA SPORTIVĂ", pe al cărei frontispiciu apare ca director.

Dar în același prim număr al „REVISTEI SPORTIVE" găsim un text omagial, destinat unui precursor într-ale publicisticii sportive, colonelul Constantin Blaramberg (o greșeală de tipar a denaturat numele, care trebuie citit Blaremberg, ajuns general și ministru de justiție, participant la mișcarea revoluționară de la 1848, n.n.) indicat drept „...Fondatorul și redactorul primului ziar sportiv în România, „SPORTUL", în 1880, și ca atare unicul nostru predecesor pe această cale", cum scria, la 3 martie 1896, Alexandru Davila, în cuvîntul de început al publicației sale.

Evoluat pe o nobilă tradiție, ziarul SPORTUL de azi consemnează că de la apariția celei dintîi publicații sportive din România, se împlinesc, nouăzeci de ani, eveniment ce nu poate fi lăsat să treacă fără un popas aniversar.

V. FIROIU

UN SĂPTĂMÎNAL DE SPORT, LA CONSTANȚA, ACUM 44 DE ANI...

Activitatea sportivă dintre Dunăre și Marea Neagră era oglindită în presa locală, încă de acum o jumătate de veac. La început, prin scurte și sporadice note, apoi prin rubrici de sport — mai mult sau mai puțin permanente — în ziarele vremii sau în diferite reviste și publicații care au apărut în Dobrogea, de-a lungul anilor (aproape 300 la număr în decurs de 8—9 decenii).

În cele din urmă, constănțenii — iubitori ai sporturilor — își au o publicație a lor (așa cum își aveau publicațiile lor sportive orașele București, Sibiu, Timișoara, Cluj și altele).

Este vorba de „SPORTUL DOBROGEAN" (n.n. 3 lei exemplarul), al cărui prim număr a apărut, la Constanța, duminică 19 aprilie, anul 1925, redacția și administrația în str. Mircea nr. 11, iar tipografia „Comercială" a Lucrătorilor Asociați (n.n. pe aceeași stradă). Publicația se intitulează „Organ al mișcării sportive din Dobrogea" și are format mic.

În capul publicației este menționat: „Apare săptămînal, în fiecare joi. Reclame după tarif. Corespondenți în toate centrele și orașele din țară și străinătate. Abonamente: 200 lei anual, în străinătate dublu".

De un elan emoționant și cu un stil pitoresc, pe alocuri, ne apare articolul de fond „Cuvînt înainte" din primul număr.

Autorul articolului (redacția, care semnează „Sportul Dobrogean") precizează: „Gazeta noastră nu va fi a nici unui club, ea va fi a tuturor sportsmanilor și a prietenilor sportului".

Tot în primul număr, sub titlul „Sportul constănțean și noul ziar", într-un articol pe două coloane, vicepreședintele clubului „Tricolor", filiala Constanța (Tase Protopopescu) salută entuziast apariția publicației subliniind că: „În Constanța se simțea de mult nevoia unui ziar sportiv. Era cu atît mai simțită această trebuință, cu cît în masele poporului nostru educația fizică aproape că n-a pătruns".

Cu tot acest debut plin de elan (cronici ample, fotografii, caricaturi, articole și diverse știri din țară și străinătate) și în ciuda faptului cert că apariția acestei publicații de specialitate marcase un adevărat eveniment pentru iubitorii sporturilor, săptămînalul „Sportul Dobrogean" a avut o existență destul de scurtă (nici doi ani).

Emil IENCEC